

**Eesti Reformierakonna,
Eesti Keskerakonna ja
Eestimaa Rahvaliidu**

KOALITSIOONILEPE

Rahvastiku- ja perepoliitika

1. Valitsusliit rakendab tulumaksuvabastuse maksuvaba miinimumi ulatuses alates pere teisest lapsest 2006. aasta 1. jaanuarist.
2. Valitsusliit suurendab alates 2006. aasta 1. jaanuarist sünnitoetust 5000 kroonini.
3. Valitsusliit pikendab vanemahüvitise maksmise perioodi 3 kuu võrra. Valitsusliit kaalub täiendavate meetmete kasutuselevõttu lastehoiuga seotud probleemide leevendamiseks pärast seda kui vanemahüvitise maksmise periood vanemale on möödunud.
4. Valitsusliit katab alates 2006. aasta 1. jaanuarist riigieelarvest tasuta koolitoidu kulud põhikooli ulatuses ning alates 2006. aasta 1. septembrist kutsekooli õpilastele.
5. Valitsusliit tagab vanemliku hoolitsuseta lastele arengut võimaldavad elu- ja õpingimused. Valitsusliit toetab hooldus- ja kasuperesid.

Rahanduspoliitika: eelarve, maksud, pension

Eelarve koostamise üldprintsüübid

6. Valitsusliit jätkab alalhoidlikku eelarvepoliitikat. Valitsusliit tagab keskpika perioodi (5-aastane tsükel) jooksul ülejäägiga või tasakaalus valitsussektori, sealhulgas kohalike omavalitsuste eelarve, vastavalt Maastrichti lepingu ning Stabiilsuse ja kasvu pakti kriteeriumitele.
7. Valitsusliit säilitab maksukoormuse 2003. aasta tasemel sisemajanduse kogutoodangust.
8. Valitsusliit kaalub riigi võlakohustuste katteks ühe võimalusena riigi võlakirjade emiteerimist, pakkumaks kodanikele ja pensionifondidele võimalust investeerida sääste oma riigi ülesehitusse.
9. Valitsusliit muudab riigieelarve koostamise ja selle täitmise kontrollimise läbipaistvamaks ja arusaadavamaks.
10. Valitsusliit seab eesmärgiks Eesti valmisoleku üleminekuks eurole 2007. aastaks

Pensionid

11. Valitsusliit kindlustab 1. juuliks 2005 keskmise täisvanaduspensioni tõusu 2700 kroonini kuus ja 2006. aasta 1. aprilliks 3000 kroonini kuus, lisades indekseeritud pensionitõusule ühekordselt täiendavaid vahendeid. Valitsusliit säilitab pensionisüsteemi kolmesambalise ülesehituse ning indekseerimise tulevaste pensionitõusude alusena.
12. Valitsusliit suurendab vanaduspensioni kasvuga samas tempos töövõimetus-, tootjakaotus- ja rahvapensioni.
13. Valitsusliit jätkab II pensionisambasse kantava 4% kompenseerimist pensionikassale.

Maksud

14. Valitsusliit seab eesmärgiks, et ettevõtlus- ja maksukeskkonnas tehtavad muudatused on kodanikele ja ettevõtetele hea tavana ette teada vähemalt pool aastat.
15. Valitsusliit pooldab keskkonnamõjust sõltuvat maksustamist. Valitsusliit valmistab ette ökoloogilise maksureformi kontseptsiooni, mis näeb ette maksude osalise ümberorienteerimise tulu maksustamiselt loodusressursside kasutamise ja looduse saastamise maksustamisele.
16. Valitsusliit jätkab üksikisiku tulumaksu alandamist järgmises tempos: alates 1. jaanuarist 2006 – tulumaks 23%, alates 1. jaanuarist 2007 – 22%, alates 1. jaanuarist 2008 – 21%, alates 1. jaanuarist 2009 – 20%.
17. Valitsusliit suurendab alates 1. jaanuarist 2006 tulumaksuvaba miinimumi 2000 kroonini.
18. Valitsusliit seadustab kõik tulumaksuseaduse muudatused (sealhulgas tulumaksuvabastuse maksuvaba miinimumi ulatuses pere teisest lapsest) ühe seadusega ja võtab selle seaduse vastu hiljemalt juunis 2005.

Riiklus. Õiguspoliitika

19. Valitsusliit loob õigusliku keskkonna erasektori investeringute kasutamiseks avalike teenuste osutamiseks (PPP-mudel).
20. Valitsusliit viib läbi ärikeskkonna kohendamise ettevõtlusele soodsas suunas (notarid, äriseadustik).
21. Valitsusliit võtab vastu toimiva sundvõõrandamise seaduse.

22. Valitsusliit kujundab seisukoha õigustumõistmise eelarve justiitshalduse eelarvest lahutamise küsimuses.
23. Valitsusliit toetab Euroopa Liidu Põhiseadusliku Leppe ratifitseerimist. Valitsusliit korraldab Põhiseaduse muutmiseks rahvahääletuse.
24. Valitsusliit algatab Põhiseaduse muutmise rahvaalgatuse õiguse seadustamiseks vähemalt 25 000 Eesti kodanikule ning toetab selle seadustamist. Valitsusliit lähtub põhimõttest, et rahvahääletusele ei saa panna ega rahvaalgatuse korras muuta eelarve, maksude, riigi rahaliste kohustuste, välislepingute ratifitseerimise ja denonsseerimise, erakorralise seisukorra kehtestamise ja lõpetamise ning riigikaitse küsimusi. Rahvaalgatuse korras ei saa algatada Põhiseaduse muutmist.

Kohalike omavalitsuste tugevdamine ja regionaalpoliitika

25. Valitsusliit peab Eesti arengu võtmeküsimuseks kohalike omavalitsuste tugevdamist, nende iseseisvuse ja tulubaasi suurendamist, maakondliku koostöö tõhustamist.
26. Valitsusliit suurendab üksikisiku brutotulult kohalikele omavalitsustele eraldatavat määra alates 2006 1. jaanuarist 11,8 protsendini.
27. Valitsusliit suurendab tasandusfondi vähemalt samas tempos riigieelarve keskmise kasvutempoga.
28. Valitsusliit jätkab kohalike omavalitsuste vabatahtliku liitumise toetamist.
29. Valitsusliit töötab välja ja võtab vastu regionaalarengu suunamise seaduse.
30. Valitsusliit suurendab kütuseaktsiisist kohalike teede korrashoiu rahastamiseks kohalikele omavalitsustele eraldatavat määra.
31. Valitsusliit määrab kindlaks linna läbivate riigimaanteed renoveerimise ja korrashoiu rahastamise põhimõtted.
32. Valitsusliit jätkab kohalike investeeringute riiklikku toetamist.
33. Valitsusliit lihtsustab oluliselt kohalikele omavalitsustele nende ülesannete täitmiseks ja arenguks vajaliku maa munitsipaliseerimise protseduure, tagades munitsipaliseeritud maa sihtotstarbelise kasutamise. Valitsusliit võtab vastavad seadusemuudatused vastu hiljemalt juunis 2005.

Haridus- ja teaduspoliitika

34. Valitsusliit tagab kultuuri- ja haridustöötajate palga (sealhulgas palgaastmete üleriigilise miinimummäära) Eesti keskmisest palgast kiirema kasvutempo.
35. Valitsusliit kinnitab koolide ja õpilaste valikuvabadusi suurendava ning noorte loovuse arengule ja õppeainete vahelisele integratsioonile suunatud Põhikooli- ja gümnaasiumi uue riikliku õppekava üldosa hiljemalt 2005/2006 õppeaasta lõpuks.
36. Valitsusliit suurendab riigipoolset toetust alg- ja põhikooli õpilastele õppevahendite muretsemiseks ning huvihariduse omandamiseks. Valitsusliit arendab süsteemselt välja ning toetab noorte, eriti 14-17 vanuste noorte hulgas, võimalusi vaba aja veetmisel läbi spordi, muusika, tehnikaringide ning muude vaba aja veetmise võimaluste loomise. Valitsusliit suurendab tuge laste koolivaheaegade sisustamisele kultuuri ja spordi valdkonnas.
37. Valitsusliit täiustab üldhariduse riigipoolset pearahapõhist finantseerimismudelit, mis arvestab laste erinevate võimete ja vajadustega.
38. Valitsusliit täiustab ja arendab üldhariduse riigipoolset järelvalvet ning nõustamise süsteemi.
39. Valitsusliit töötab välja ja rakendab 2006. aasta jooksul õpetajate enesetäiendamist materiaalselt ja moraalselt soodustava palga- ja kutsekvalifikatsiooni süsteemi.
40. Valitsusliit kindlustab üldharidusele maakondlikele koolivõrgu arengukavadele tugineva ja regionaalselt tasakaalustatud riikliku investeringuabi, milleks kasutab ka RKAS-i käsutuses olevaid vahendeid.
41. Valitsusliit suurendab alates 2006. aastast oluliselt kutsekooli õpilaste arvestuslikku riiklikku pearaha ning vaatab läbi kutsehariduse arengukava ja kutseharidusele planeeritud investeringud, arvestades kutseharidusvõrgu regionaalset tasakaalustatust.
42. Valitsusliit tagab tasuta kõrg- ja kutsehariduse jätkumise vähemalt senise riikliku koolitustellimuse ulatuses.
43. Valitsusliit tagab Lissaboni protsessis kokkulepitud taseme saavutamiseks teaduse ja arendustegevuse rahastamise ennakkasvu.

Kultuuri- ja spordipoliitika

44. Valitsusliit teeb vajalikud ettevalmistused Eesti Rahva Muuseumi uue hoone ehituse alustamiseks.
45. Valitsusliit kahekordistab 2006. aasta eelarves noortespordile mõeldud eraldised.
46. Valitsusliit suurendab tuge harrastus- ja tervisespordile ning arendab koostöös erasektoriga harrastusspordikeskusi kõigis maakondades.
47. Valitsusliit loob Laulu- ja tantsupeo traditsiooni hoidmiseks toetusüsteemi kooridele, orkestritele ja rahvatantsurühmadele.
48. Valitsusliit jätkab rahvaraamatukogude kujundamist kultuuri- ning info- ja teabekeskusteks, sealhulgas suurendades rahvaraamatukogude võimalusi teavikute ja infotehnoloogia soetamiseks.
49. Valitsusliit edendab kinovõrgu taastamist üle Eesti.
50. Valitsusliit toetab teatrite ja kontsertorganisatsioonide külalissetendusi väljaspool linnu.
51. Valitsusliit suurendab tuge pühakodade ja mõisakoolide renoveerimisele ning teiste muinsuskaitsealuste ehitiste hoidmiseks.
52. Valitsusliit algatab tippspordi järelkasvu toetamise projekti.
53. Tuginedes uuele ringhäälinguseadusele ja ringhäälingu arengukavale ühendab valitsusliit Eesti Televisiooni ja Eesti Raadio 2006. aasta jooksul Eesti Rahvusringhäälinguks ning nüüdisajastab Eesti Rahvusringhäälingu tehnoloogilise baasi.
54. Valitsusliit edendab Eesti lähiajaloo uurimist, publitseerimist ja tutvustamist.

Tervishoiupoliitika

55. Valitsusliit töötab välja arstiabi parema rahastamise ja kättesaadavuse programmi, sealhulgas töötab läbi patsientide vaba liikumise põhimõtte kehtestamise võimaluse Eesti piires eriarstiabi osutamisel ning haiglate kapitalikulude katmise võimalused.
56. Valitsusliit seab eesmärgiks raviasutuste samalaadse ravi kulude muutmise läbipaistvaks, kontrollitavaks ja omavahel võrreldavaks, milleks rakendab muuhulgas e-riigi põhimõtteid.
57. Valitsusliit tõhustab narkomaania ja HIV/AIDSi-enetustegevust.

58. Valitsusliit tagab tööõnnetuse ja kutsehaiguste kindlustuse finantseerimise töötuskindlustuse fondi baasil töötuskindlustuse tänast maksumäära muutmata.

Riigisisene turvalisus

59. Valitsusliit tõhustab reaalsel võitlust korruptsiooniga, hoidub õiguskaitseorganite politiseerimisest ning tagab õiguskaitseorganite tegevuse range seaduslikkuse.
60. Valitsusliit võtab vastu Korrakaitseaduse, mis täpsustab korrakaitsega tegelevate institutsioonide ülesanded.
61. Valitsusliit laiendab munitsipaalpolitseile kui korrakaitseüksusele KOKSiga ettenähtud pädevuse piires õiguse sekkuda avaliku korra tagamiseks, õiguse kinni pidada ja nõuda korrarikkumise lõpetamist ning avaliku korra eeskirjade täitmist.
62. Valitsusliit jätkab Politsei kujundamist kodanikke teenindavaks, abistavaks ja kaitsvaks organisatsiooniks.
63. Valitsusliit arendab päästeteenistusi lähtudes põhimõttest, et päästeteenuse kättesaadavus võimalikult lühikese aja jooksul on iga inimese õigus.
64. Valitsusliit arendab välja üleriigilise varajase hoiatuse süsteemi loodusõnnetuste ja julgeolekuohtude ennetamiseks ning reageerimise tõhustamiseks.
65. Valitsusliit seab eesmärgiks Eesti liitumise Schengeni viisaruumiga.
66. Valitsusliit tõstab kohalike omavalitsuste võimekust regulaarse kontrolli läbiviimisel ja välisauditite tellimisel ning reguleerib seadusandlikult nende aruannete avalikustamise.

Maaelu- ja põllumajanduspoliitika

67. Valitsusliit tagab maaelu, põllumajanduse ning muu maaettevõtluse rahastamise kooskõlas Euroopa Liidu Ühine Põllumajanduspoliitika (ÜPP) rakendamise seadusega ning maaelu ja põllumajanduse turukorralduse seadusega. Konkurentsitingimuste võrdsustamise eesmärgil maksab valitsusliit riigieelarvest täiendavaid otsetoetusi vastavalt EL liitumislepingus sätestatud maksimaalmääradele. Kui Euroopa Liit muudab ÜPP-d, vaatab valitsusliit Eesti riigi eelarvest makstavate täiendavate otsetoetuste suuruse ümber.
68. Valitsusliit kahekordistab Põllumajandusministeeriumi eelarves innovatsiooni- ja teadusrakenduste elluviimiseks eraldatava raha osakaalu. Põllumajanduse

traditsiooniliste harude kõrval edendame sihtprojekte nn kolmanda suuna (aiandus, kalandus, koolitus, turism jms) arendustegevuseks.

69. Valitsusliit tagab Riikliku Arengukava (RAK) raames põllumajandusele eraldatavate investeeringutoetuste säilimise, sh eeskätt loomakasvatushoonete ja Euroopa Liidu keskkonnanõuetega vastavusse viimiseks hiljemalt 2009. aasta lõpuks.
70. Valitsusliit toetab väikesadamatele jaanuariorkaani tekitatud kahjustuste likvideerimist. Valitsusliit kompenseerib põllumajandusettevõtjatele 2004. aasta ikalduskahjud 30 miljoni krooni ulatuses.
71. Valitsusliit täiendab põllumajandustoetuste määramise korda eesmärgiga suurendada väikemajapidamistele eraldatavaid toetusi.

Keskkonna- ja loodushoiupoliitika

72. Valitsusliit jätkab kodanike keskkonnateadlikkuse tõstmist. Selleks suurendab valitsusliit loodushariduse osakaalu riigi finantseeritavas hariduses, loob maakondadesse loodushariduskeskused ning tagab maa- ja keskkonnaandmekogude institutsionaalse ühtsuse ja koordineerituse.
73. Valitsusliit suurendab siseriiklikke ja välisinvesteeringuid vee-, jäätme- ja looduskaitse projektidesse ning parendame projektide menetlemise protsessi (sätestame iseseisva keskkonnavaldkonna rakendusprogrammi Euroopa Liidu struktuurifondide kasutamiseks).
74. Valitsusliit viib looduse mitmekesisuse säilitamiseks lõpule Natura 2000 võrgustiku alade kaitse alla võtmise, jätkab loodushoiutoetuste maksmist pärandkooslustel ja alustab toetuste maksmist Natura-aladel.
75. Valitsusliit võtab vastu uue metsaseaduse ja kaalub kuni 20-aastaste noorendike maamaksust vabastamist.

Majanduspoliitika, infrastruktuur ja innovatsioon

76. Valitsusliit rakendab meetmeid võrdse konkurentsi tagamiseks Eesti ettevõtetele (sh laevandusettevõtetele) Euroopa Liidu poolt lubatud riigiabi piires.
77. Sobivate ostupakkumiste olemasolul kaalub valitsusliit riigile kuuluvate ebaefektiivse kontrollimehhanismiga vähemusosaluste müüki äriühingutes.
78. Valitsusliit jätkab ettevalmistusi püsiühenduse loomiseks mandri ja Saaremaa vahele ning Saaremaa süvasadama rajamiseks.

79. Toetamaks Eesti suundumist teadmistepõhilisele majandusele, loob valitsusliit Eesti Arengufondi (riikliku riskikapitalifondi), milleks eraldab vajalikud vahendid.

Riigihaldus, e-riik

80. Valitsusliit arendab avaliku halduse toimimisviise eesmärgiga muuta infotehnoloogiliste vahendite abiga teenindus inimestele mugavamaks.
81. Valitsusliit toetab riigi IT-arendusprojektide keskselt koordineeritud ja projektipõhist rahastamist.
82. Kõik riigi teenused peavad olema kättesaadavad kõigis maakonnakeskustes. Selleks kohustab valitsusliit riigiasutusi maakonnakeskustes sisse seadma vastuvõtuajad, et inimesed saaksid põhilised teenused kätte või asjaajamised (toimingud) tehtud võimalikult lihtsalt ja elukoha lähedalt.
83. Valitsusliit jätkab munitsipaalelamuehituse jõulist toetamist. Valitsusliit lahendab sundüürnike probleemi, eraldades selleks vahendid Kredexile.

Rahvusvähemuste poliitika

84. Valitsusliit toetab rahvusvähemuste kultuurilise eneseväljendamise võimaluste avardumist ning rahvusvähemuste lõimumist eestlastega ühiseid huve ja eesmärke jagavaks ühiskonnaks.
85. Valitsusliit ei muuda kehtivat kodakondsuse-, integratsiooni- ja keelepoliitikat. Valitsusliit kiirendab välismaalaste ja kodakondsuseta isikute Eesti kodakondsuse saamist, muutes Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse poolt tunnustatud kodakondsuse- ja riigikeele kursuste lõpueksamid kodakondsuse nõuete täitmise eksamiteks ning kompenseerides riigielarvest kõigi kursuste edukalt lõpetanute kulud.
86. Valitsusliit tagab piisava ja kvaliteetse pedagoogilise personali ettevalmistamise eesti keele õpetamiseks ja eestikeelseks aineõpetamiseks mitte-eesti õppekeelega gümnaasiumides.
87. Valitsusliit loob Haridus- ja Teadusministeeriumis allüksuse, mis hakkab tegelema rahvusvähemuste hariduse küsimustega Eesti Vabariigi ühtse haridussüsteemi raames.

Välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitika

88. Valitsusliit ei muuda Eesti Vabariigi välis- ja julgeolekupoliitika aluseid.
89. Valitsusliit seab eesmärgiks eraldada NATO definitsioonile vastavateks ja Eesti spetsiifiliste vajadustega kooskõlas olevateks kaitsekulutusteks 2% Eesti sisemajanduse kogutoodangust.
90. Valitsusliit võtab vastu välisesinduste pikaajalise arengukava, mille üheks eesmärgiks on Eesti majandushuvide aktiivne esindamine, ning alustab selle elluviimist aastast 2006.
91. Valitsusliit võtab vastu ajakohastatud välisteenistuse seaduse, mille sisuks on Eesti välisteenistuse moderniseerimine.
92. Valitsusliit tugevdab kaitsejõudude tsiviiljuhtimise ja -kontrolli.
93. Valitsusliit arendab ja viib ellu Euroopa Liidu õigusruumile vastava ning Schengeni viisaruumiga ühinemise eesmärgiga kooskõlas oleva lühiajaliste viisade saamise ja andmise korra Vene Föderatsiooniga, parandamaks eelkõige piiriäärsete elanike vastastikust suhtlemist ning elavdamaks turismi.
94. Valitsusliit lähtub Iraagi-missiooni pikendamise küsimuses ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1546 mandaadist ja põhimõtetest.